

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 11 жовтня 2021 р. № 1062

ПОЛОЖЕННЯ
про ліцей

1. Це Положення визначає основні засади діяльності ліцеїв.

Дія цього Положення не поширюється на заклади спеціалізованої освіти, спеціальні заклади загальної середньої освіти та заклади професійної (професійно-технічної), фахової передвищої чи вищої освіти, що провадять освітню діяльність на певному рівні (рівнях) повної загальної середньої освіти.

2. У цьому Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про освіту” та “Про повну загальну середню освіту”.

3. Ліцей є закладом загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття профільної середньої освіти. Ліцей залежно від засновника може бути державним, комунальним, приватним чи корпоративним.

4. За державними, приватними і корпоративними ліцеями, а також за комунальними ліцеями, що забезпечують здобуття виключно профільної середньої освіти, територія обслуговування не закріплюється.

5. Для забезпечення доступності, у тому числі територіальної, повної загальної середньої освіти та у випадку необхідності, обумовленої особливостями формування та утримання мережі закладів освіти відповідної адміністративно-територіальної одиниці, ліцей згідно з рішенням його засновника (засновників) може забезпечувати здобуття початкової освіти, базової середньої освіти. У випадку, якщо комунальний ліцей забезпечує здобуття початкової освіти та/або базової середньої освіти, за ним закріплюється територія обслуговування у встановленому законодавством порядку.

6. Приватні та корпоративні ліцеї, а також ліцеї, особливості освітньої діяльності яких визначені міжнародними договорами України, можуть провадити освітню діяльність одночасно на всіх рівнях повної загальної середньої освіти, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

7. Ліцей у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”, іншими актами законодавства, рішеннями (розпорядженнями) засновника (засновників) або уповноваженого ним (ними) органу (посадової особи), цим Положенням та власними установчими документами.

8. Рішення про утворення, реорганізацію, ліквідацію чи перепрофілювання (зміну типу) ліцею приймає його засновник (засновники).

Права та обов'язки засновника (засновників) ліцею визначаються Законами України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту” та іншими законодавчими актами.

Для започаткування та провадження освітньої діяльності комунального ліцею засновник (засновники) повинен забезпечити його відповідність вимогам, що визначені Законом України “Про повну загальну середню освіту”, цим Положенням та Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 7, ст. 345; 2021 р., № 34, ст. 2020).

Засновник (засновники) приймає рішення про утворення ліцею та затверджує його статут, а також у випадках, визначених законом, укладає засновницький договір (далі — установчі документи).

Установчі документи ліцею затверджуються (укладаються) відповідно до Законів України “Про освіту” та “Про повну загальну середню освіту”, цього Положення, інших актів законодавства, а також можуть містити положення з питань, що не врегульовані законодавством, у тому числі щодо особливостей утворення і діяльності ліцеїв.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу у ліцеї визначаються Законами України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”, іншими законодавчими актами. Учасники освітнього процесу в ліцеї можуть мати також інші права та обов'язки, передбачені законодавством та установчими документами ліцею.

9. Завданнями ліцею є:

всебічний розвиток, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти протягом життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля, спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству;

організація освітнього процесу, що ґрунтується на цінностях та принципах, визначених Законами України “Про освіту” та “Про повну загальну середню освіту”;

створення безпечного освітнього середовища для учасників освітнього процесу;

виявлення та розвиток індивідуальних здібностей учнів, досягнення ними результатів навчання, прогресу в розвитку, зокрема формування і застосування відповідних компетентностей, що визначені Законом України

“Про освіту” і відповідними державними стандартами повної загальної середньої освіти та необхідні для подальшого здобуття освіти;

організація вивчення учнями профільних навчальних предметів (інтегрованих курсів);

інші завдання, визначені установчими документами ліцею.

Ліцеї також можуть розробляти, удосконалювати та впроваджувати нові освітні технології і форми організації освітнього процесу.

10. Зарахування дітей до державних, комунальних і корпоративних ліцеїв для здобуття профільної середньої освіти (до 9—11 (12) класів) відбувається на конкурсних засадах. Конкурс може не проводитися, якщо кількість поданих заяв про зарахування не перевищує загальної кількості вільних місць у відповідних класах.

Зарахування дітей до державного, комунального ліцею для здобуття базової середньої освіти (до 5—9 класів) здійснюється на конкурсних засадах, якщо це не порушує право учнів, які здобули початкову освіту в цьому закладі освіти, на продовження навчання в ньому та за умови, що кількість поданих заяв про зарахування перевищує загальну кількість вільних місць у відповідних класах.

Зарахування дітей до ліцею на конкурсних засадах (проведення будь-яких заходів, спрямованих на перевірку знань, умінь, навичок чи інших компетентностей дитини) для здобуття початкової освіти (до 1—4 класів) забороняється.

Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних і комунальних ліцеїв затверджується МОН. Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до приватних і корпоративних ліцеїв визначається засновником (засновниками).

11. Освітній процес у ліцеї організовується відповідно до Законів України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”, інших актів законодавства та освітньої програми (освітніх програм), схваленої педагогічною радою та затвердженої керівником ліцею.

Ліцей використовує в освітній діяльності одну освітню програму на рівні профільної середньої освіти (на першому та другому циклі профільної середньої освіти). Спрямування (академічне, професійне) здобуття учнями профільної середньої освіти визначається освітньою програмою ліцею.

У випадку забезпечення здобуття базової середньої освіти ліцей використовує в освітній діяльності одну освітню програму на рівні базової середньої освіти (на першому та/або другому циклах) або може використовувати одну наскрізну освітню програму, розроблену для базової (першого та/або другого циклу) та профільної середньої освіти.

На основі визначеного в освітній програмі ліцею навчального плану педагогічна рада складає, а його керівник затверджує річний навчальний план (один або декілька), в якому конкретизується перелік навчальних предметів (інтегрованих курсів), обов'язкових для вивчення, вибіркового (за вибором учнів) освітніх компонентів, зокрема навчальних предметів, курсів, інтегрованих курсів, та кількість навчальних годин на тиждень, навчальний рік.

12. Структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою ліцею у межах часу, передбаченого його освітньою програмою (освітніми програмами), відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом.

Ліцей може забезпечувати здобуття базової, профільної середньої освіти заочною (денною, вечірньою), заочною, дистанційною, мережевою, екстернатною, сімейною (домашньою) формами чи формою педагогічного патронажу у порядку, визначеному законодавством.

13. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів ліцею є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація.

Оцінювання досягнень учнів здійснюють педагогічні працівники ліцею за шкалою оцінювання результатів, визначеною ліцеєм, або за системою оцінювання, визначеною законодавством. Залучення будь-яких інших осіб до оцінювання результатів навчання учнів здійснюється за рішенням керівника ліцею.

14. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів ліцею, які завершили здобуття базової чи профільної середньої освіти, вимогам державних стандартів здійснюється шляхом державної підсумкової атестації. Кожен учень ліцею повинен пройти державну підсумкову атестацію за кожний рівень повної загальної середньої освіти з державної мови, математики та інших навчальних предметів, визначених МОН, крім випадків, визначених законодавством.

15. Річне оцінювання та державна підсумкова атестація учнів ліцею здійснюються за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається щороку у разі переведення учнів на наступний рік навчання відповідно до законодавства.

16. Для досягнення учнями результатів навчання та компетентностей згідно з вимогами відповідних державних стандартів повної загальної середньої освіти у складі ліцею у порядку, визначеному законодавством та його установчими документами, створюються:

класи;

групи для вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів);

міжкласні групи учнів;

навчальні кабінети (з навчальних предметів (інтегрованих курсів) однієї або різних освітніх галузей).

Ліцей може створювати у своєму складі класи (групи) з вечірньою (заочною), дистанційною формою навчання, інклюзивні класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Міжкласні групи учнів можуть створюватися для організації проектної діяльності учнів, застосування інших освітніх технологій і методів навчання, що забезпечують взаємодію під час спільної діяльності учнів різних класів одного або різних років навчання.

У складі ліцею можуть створюватися тимчасові (від одного семестру (триместру) науково-дослідницькі класи та/або міжкласні групи учнів з метою організації профільного навчання. Для підготовки до участі в заходах змагального характеру (конкурсах, олімпіадах, турнірах тощо) можуть створюватися тимчасові групи учнів.

Організація освітнього процесу у групах здійснюється відповідно до освітньої програми ліцею.

Гранична кількість учнів у класі (наповнюваність класу) державного, комунального ліцею визначається відповідно до Закону України “Про повну загальну середню освіту”.

У разі коли кількість учнів не дозволяє створити клас, учні можуть продовжити навчання в цьому закладі освіти за однією з інших (крім очної) форм здобуття повної загальної середньої освіти або в іншому закладі освіти із забезпеченням територіальної доступності. Зменшення кількості учнів у класі протягом навчального року не є підставою для припинення функціонування цього класу до закінчення навчального року.

Кількість учнів (одного та/або різних років навчання) в одній групі державного, комунального ліцею повинна становити не менше восьми осіб.

17. До учнів ліцею можуть застосовуватися різні види морального та/або матеріального заохочення і відзначення, що визначаються установчими документами ліцею та/або положенням про заохочення і відзначення учнів, що затверджується його педагогічною радою.

Рішення про заохочення (відзначення) учня приймає педагогічна рада ліцею.

18. Ліцей може мати у своєму складі внутрішні структурні підрозділи:
позашкільний підрозділ;

пансіон;

кафедри з окремих освітніх галузей, навчальних предметів (інтегрованих курсів);

лабораторії;

підрозділи з питань інноваційної діяльності;

інші внутрішні структурні підрозділи.

Ліцей може мати у своєму складі філії.

Структурні підрозділи діють відповідно до установчих документів ліцею та на підставі відповідних положень, затверджених його керівником відповідно до законодавства. Положення про філію ліцею розробляється та затверджується його керівником відповідно до Типового положення про філію закладу освіти, затвердженого МОН.

Учні проживають, утримуються у пансіоні ліцею та забезпечуються харчуванням у порядку, визначеному законодавством.

19. Керівництво ліцеєм здійснює його директор, повноваження якого визначаються законодавством і установчими документами ліцею.

Директор ліцею зобов'язаний виконувати обов'язки, передбачені Законами України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”, та інші обов'язки, покладені на нього законодавством, засновником (засновниками), установчими документами ліцею, колективним договором (у разі наявності), строковим трудовим договором.

Директор ліцею обирається, призначається на посаду та звільняється із займаної посади відповідно до законодавства та умов укладеного трудового договору.

20. Основним постійно діючим колегіальним органом управління ліцею є педагогічна рада, повноваження якої визначаються Законом України “Про повну загальну середню освіту” і установчими документами ліцею.

21. У ліцеї можуть утворюватися та діяти органи самоврядування працівників ліцею, органи учнівського самоврядування, органи батьківського самоврядування, інші органи громадського самоврядування учасників освітнього процесу та піклувальна рада, повноваження, засади формування та діяльності яких визначаються Законом України “Про повну загальну середню освіту” та установчими документами ліцею. Органи громадського самоврядування та піклувальна рада мають право брати участь в управлінні ліцеєм у порядку та межах, визначених Законами України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту” та його установчими документами.

Вищим колегіальним органом громадського самоврядування ліцею є загальні збори (конференція) його колективу, що скликаються не менше одного разу на рік та формуються з уповноважених представників усіх

учасників освітнього процесу (їх органів самоврядування — за наявності) у порядку, визначеному законодавством та установчими документами ліцею.

22. Фінансово-господарська діяльність ліцею провадиться відповідно до Бюджетного кодексу України, Законів України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”, “Про місцеве самоврядування в Україні” та інших нормативно-правових актів.

Державний, комунальний ліцей має статус бюджетної установи і фінансується за рахунок коштів державного, місцевого бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством.

23. Утримання та розвиток матеріально-технічної бази ліцею, у тому числі забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, фінансуються за рахунок коштів його засновника (засновників) та інших джерел, не заборонених законодавством.

24. Матеріально-технічна база ліцею включає будівлі, споруди, службові жилі приміщення, земельні ділянки, комунікації, обладнання, транспортні засоби та інші цінності. Майно ліцею належить йому на правах, визначених законодавством.

25. Вимоги до матеріально-технічної бази ліцею визначаються відповідними будівельними нормами, державними стандартами і правилами, а також типовими переліками обов’язкового навчального та іншого обладнання (зокрема корекційного), навчально-методичних та навчально-наочних посібників, підручників, художньої та іншої літератури.

26. Ліцей здійснює міжнародне співробітництво у сфері загальної середньої освіти відповідно до Закону України “Про освіту” та має право укладати договори про співробітництво, встановлювати прямі зв’язки із закладами освіти інших країн, міжнародними організаціями, фондами в установленому законодавством порядку. Учні та педагогічні працівники ліцею можуть брати участь у програмах двостороннього та багатостороннього міжнародного обміну.
